

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	WO/B/2002/7054		9 april 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Decentrale toelating			

Hierbij ontvangt u de tweede tussenrapportage van de Begeleidingscommissie Decentrale Toelating over het experiment met decentrale toelating voor het studiejaar 2001/2002. In deze brief reageer ik op de rapportage en informeer ik u nader over mijn standpunt met betrekking tot een aantal aandachtspunten, die door de commissie zijn geformuleerd.

1. De rapportage

Deze rapportage heeft betrekking op de ervaringen met het tweede jaar van het experiment met decentrale toelating. De begeleidingscommissie heeft ook voor dit jaar het Instituut voor onderwijskundige dienstverlening (IOWO) gevraagd een studentenmonitor op te stellen, die inzicht geeft in het verloop van het experiment in kwantitatieve termen. Daarin wordt vooral ingegaan op de deelname van studenten aan decentrale toelatingsprocedures voor het studiejaar 2001/2002, hun achtergrondkenmerken en keuzegedrag.

Bij de rapportage heeft de commissie een analysedocument gevoegd, waarin de commissie aandacht vraagt voor belangrijke recente ontwikkelingen in en om het hoger onderwijs, waarbij selectie een belangrijke rol speelt.

2. Werkzaamheden van de commissie

De begeleidingscommissie heeft in de verslagperiode adviezen uitgebracht aan de instellingen voor hoger onderwijs, die vooral betrekking hadden op de voorgenomen toelatingscriteria en selectiemethoden. Daarnaast heeft de commissie mij van

advies gediend over aanvragen voor subsidie op basis van de regeling subsidieverstrekking decentrale toelating in het hoger onderwijs. Ter uitvoering van haar begeleidingstaak heeft de commissie deelgenomen aan de gedachtenvorming rond decentrale toelating binnen universiteiten en hogescholen. In het bijzonder ging het daarbij om de doorwerking van toelatingscriteria naar het voortgezet onderwijs en het gebruik van niet-cognitieve criteria.

3. Aandachtspunten in de rapportage

De commissie brengt in de rapportage een aantal punten specifiek onder de aandacht. Op een aantal daarvan ga ik hieronder nader in. Ten opzichte van de vorige tussenrapportage kan worden geconstateerd dat over vrijwel de gehele linie verbetering is gerealiseerd, met name waar het gaat om aspecten, die zijn aangemerkt als knelpunten van technische aard, zoals de afstemming tussen instellingen en Informatie Beheer Groep en de voorlichting door de Informatie Beheer Groep. De voorlichting door scholen zelf is nog voor verdere verbetering vatbaar.

Toelatingscriteria

Het eerste punt betreft het gebruik van cognitieve toelatingscriteria, bijvoorbeeld extra vakken en bijzondere profieleisen. Naar het oordeel van de commissie waren twee elementen in het geding: rechtvaardigheid (de diversiteit in het voortgezet onderwijs kan ertoe leiden dat bepaalde leerlingen niet aan de toelatingscriteria kunnen voldoen) en een onevenredige nadruk op cognitieve prestaties. In de onderhavige tussenrapportage wordt vermeld dat de meeste instellingen voorshands met het gebruik van cognitieve criteria willen doorgaan vanwege de continuïteit in deze experimenteerperiode en omdat cognitieve criteria vanwege de objectiviteit als eenvoudig en hanteerbaar ervaren worden. De commissie wijst op mogelijke alternatieven die in de richting van het voortgezet onderwijs tot meer aanvaardbare resultaten zouden kunnen leiden, zoals het gebruik van objectieve toetsen op persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en attitudes en de ontwikkeling van het zogenaamde portfolio, waarin de competenties worden verzameld die tot het gewenste eindniveau leiden. Ik juich deze verkenning van de commissie toe. Zoals ik ook in mijn reactie op de eerste tussenrapportage heb aangegeven, is het gewenst alternatieve benaderingen te verkennen in plaats van extra nadruk te leggen op cognitieve prestaties bovenop de reeds bestaande prikkels in het voortgezet onderwijs om zo hoog mogelijke cijfers te behalen.

Doelgroep

Het tweede punt betreft de doelgroep van het experiment. In de

eerste tussenrapportage constateerde de commissie dat in het wetenschappelijk onderwijs meer dan de helft van de geselecteerde kandidaten een gehele of gedeeltelijke opleiding in het hoger onderwijs heeft afgerond. Dit gaat ten koste van de kansen van de reguliere schoolverlater en daarmee deels ten koste van de doelstelling van het experiment. In de tweede tussenrapportage wordt dit beeld gecorrigeerd: van het totaal aantal decentraal toegelatenen in het wetenschappelijk -en hoger beroepsonderwijs blijkt 73% reguliere schoolverlater (havo of vwo) te zijn. Deze correctie heeft ook te maken met het gegeven, dat ten tijde van de eerste tussenrapportage slechts twee universitaire opleidingen aan het experiment meededen. Inmiddels zijn dat er tien. Voor twee universitaire opleidingen blijft gelden, dat te weinig ruimte wordt gelaten voor het decentraal toelaten van de reguliere schoolverlater. Ik blijf het om de reeds genoemde redenen onwenselijk vinden dat bij opleidingen minder dan de helft van de geselecteerde kandidaten regulier schoolverlater is.

In het bestuurlijk overleg met de VSNU is dit reeds aan de orde gesteld. Ik zal nu ook met de betrokken universiteiten zelf in overleg hierover treden.

Gelet op het bezien van dit experiment acht ik het niet wenselijk om in te grijpen in de decentrale toelatingsprocedures van bepaalde opleidingen. Wel zal ik mij na de eindevaluatie van het experiment beraden op consequenties voor het uiteindelijke wettelijk kader van toelating in het hoger onderwijs.

Tevredenheid

Volgens de commissie geven de deelnemende instellingen aan tevreden te zijn met de gebruikte procedures bij decentrale toelating. Zij geven ook aan dat docenten en studenten (inclusief zij die afgewezen zijn) tevreden zijn. Onder studenten, ouders en decanen is een enquête uitgezet naar de opvattingen over decentrale toelating. Nog niet alle resultaten daarvan zijn ontvangen. In de eindrapportage van de commissie zal op de resultaten uitgebreid worden teruggekomen. Eerste indicaties van deze enquête wijzen uit dat studenten decentrale toelating verkiezen boven loting, maar over de gebruikte procedures nog maar matig tevreden zijn.

Gebruik decentrale toelating

Van de 21 instellingen, die voor de aanvang van het studiejaar 2000/2001 te kennen hebben gegeven over te gaan tot decentrale toelating, zijn er 12 gestopt met decentrale toelating. Van de 12 instellingen, die gestopt zijn, zijn er 11 hogescholen. Weliswaar zijn in de tussenrapportage van de commissie per instelling globaal de redenen weergegeven om niet over te gaan tot of te stoppen met decentrale toelating (pag. 14-15), maar desalniettemin hecht ik er waarde aan dat deze redenen worden

onderzocht en in de eindrapportage nader worden toegelicht.

Bezwaar -en beroep

Vooraf bij de opleiding geneeskunde met zijn grote aantallen gegadigden is er enige beduchtheid geweest voor de administratieve gevolgen van massale bezwaar -en beroepsprocedures. Uit de rapportage van de commissie kan evenwel worden afgeleid dat er een beperkt aantal personen in bezwaar of beroep gaat en dat de procedures niet veel tijd in beslag nemen.

4. Analysedocument

Sinds de inwerkingtreding van de wet, waarbij de mogelijkheid voor decentrale selectie is geïntroduceerd, en de start van het experiment heeft de commissie belangrijke ontwikkelingen in het hoger onderwijs zelf en in de omgeving daarvan geconstateerd, waarbij selectie een belangrijke rol speelt. De commissie vraagt voor deze ontwikkelingen aandacht en hecht waarde aan een discussie daarover. Als bijdrage aan deze discussie heeft de commissie een analysedocument geschreven, waarin decentrale toelating in een veranderende context nader wordt beschouwd.

De ontwikkelingen die in het document worden genoemd en de vragen die in het verlengde daarvan worden opgeworpen zijn relevant. Het zou goed zijn om daarover in brede kring het gesprek te voeren. De commissie zal begin 2003 de eindrapportage van het experiment aanbieden aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Ter gelegenheid daarvan wil de commissie een conferentie rondom decentrale toelating organiseren voor universiteiten, hogescholen, studenten, vertegenwoordigers van het voorbereidend onderwijs en het departement.

Dat lijkt mij bij uitstek het startpunt om een dergelijke discussie met alle betrokkenen zinvol te voeren.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)